

Renkum – Bedevaarten van Maria van Gelre

De Franse erehofdame Marie d'Harcourt (geboren in 1380), later gehuwd en vervolgens Maria van Gelre genoemd, bezocht Maria van Renkum zeker vier keer en wel in mei 1406, augustus 1407, mei 1409 en juli 1418.

Mei 1406

Maria reist op een dag van Nijmegen naar Renkum en terug. Op 8 mei vertrekt ze in de vroege ochtend, nog voor het ontbijt. Vermoedelijk is bij de dageraad vertrokken, dus zo omstreeks 5 uur. Ze heeft het pont bij Nijmegen genomen, moet via zandruggen, vermoedelijk over Elst en Driel, naar Heteren zijn gereisd. Daar bleef een deel van haar gezelschap achter, samen met de paarden. Maria nam het veer naar Renkum met een of twee uit haar gezelschap. Ze moet daar aan het einde van de ochtend zijn aangekomen. **Het klooster was toen nog in aanbouw.** In het huis van Geerlochs (over wie verder niets bekend is) heeft ze een maaltijd genoten. Ze moet tussen twee en drie uur

in de middag weer zijn vertrokken om tegen het vallen van de avond weer in Nijmegen te kunnen zijn.

Vermeldingen in de landsheerlijke rekeningen

0001-241 [1406] fol. 43r

Item doe Crumbken die tarnhem quam mijnre gnedige vrouwen Compste te bestellen tot Redinchem des saterdage dair na gegeven i gulden

Item doe ludeken drolle gesant tot nijmegen an derich janssoin mit brieven xii groten

Item des saterdage was mijn gnedige vrouwe tot Redinchem aldair van veergelde ende den steenmetselenen gegeven per henrijsken ii gulden vi groten

Item tot Geerlochs huys dair mijn lieve vrouwe at per [curen] ende [boteren] i gulden xxxii groten

Item tot witkens huys van quitingen lx groten

Item tot heteren van quitingen der perde ende der knechte die dair waeren bleven ii gulden vi groten

Item aldair ges[onden] van Arnhem van tapwijn xxxiiii quarteren wijns ad vii groten valent iiii gulden xli groten

Ende mit provinden van Derich van weilhusen ix quarteren wijns

Item aldair gesonden j malder weitensbroot Costen mit den backen xliiii groten

Item om i malder roggengbroot Costen mit den backen xxx groten

Item van derich berssen om alrehande visch / eyeren / boeter / schotelen / mosten / edich / ende peterceli ende kannen tsaen xi gulden xxvii groten

Item Gadeken vander sluys van vueren aldair xxxiiii groten

0001-241 [1406] fol. 81r

Item des neesten vridag [7 mei 1406] na Jubilate [=derde zondag na Pasen] quam mijn gnedige vrouwe ten irsten eten tot nymegen Ende was dair thent des anderen dag

Ende reet doe vroemergens sonder eten tot Redinchem hoir gebeden Ende quam tegen dat auont eten wederomme tot nymegen

Augustus 1407

In augustus 1407 zijn er gedurende ongeveer een week hoge edellieden uit Frankrijk op bezoek. Omstreeks 14 augustus komen ze aan in Nijmegen en van daar reizen ze naar de hertogin die zich in Grave bevindt. Maria reist op 17 augustus naar Renkum. Ze is afkomstig uit Grave maar het is onzeker of ze deze reis in een dag heeft afgelegd. Het heeft er wel alle schijn van. Ze kan tussen vijf en half zes zijn vertrokken voor een reis met een afstand van zo'n 40 kilometer. Vermoedelijk reist ze samen met het Franse gezelschap. De reis zal over land en te paard zijn afgelegd, van Grave via het veer bij Nederasselt naar Nijmegen. Daar is de Waal overgestoken, waarna de reis is vervolgd via de route die ruim een jaar eerder ook naar Renkum is gevolgd. Als ze inderdaad vanuit Grave kwam, zal ze in de loop van de middag in Renkum zijn aangekomen. **Daar heeft ze gebeden in de kapel van het klooster.** Na een maaltijd, vermoedelijk einde van de middag, is ze met haar gezelschap verder gereisd naar Aanstoot (Otterloo), vermoedelijk via Planken Wambuis en Mossel. Het zou de moeite waard zijn nog eens te kijken naar de oude routes die over dit gedeelte van de Veluwe lopen. Ze moet rond acht uur in de avond, bij het vallen van de avond, zijn aangekomen. Dat houdt in dat ze vermoedelijk rond zes uur uit Renkum is vertrokken. Ze reisde de dag daarna verder van Aanstoot naar Hattem, net als op 17 augustus een afstand van zo'n 60 kilometer.

Vermeldingen in de landsheerlijke rekeningen

0001-246 [1407-1408] fol. 57v

Item des Godensdag na Assumtio [17 augustus 1407] Marie quam mijn gnedige vrouwe van Gulich ende van Gelre tot Redinchem hoir gebede ende duerden aldair thent sij gheten had Ende vuere voirt ten Aenstoet ende verterde tot Redinchem dat die Rentmeester betailt heeft xiiij gulden

0001-246 [1407-1408] fol. 2v

Item des goedensdage na onser liever vrouwen dach Assumptio den wagenknechten van Rosendail die mit enen vueder wijns vueren van Arnhem tot Hattem ende mit kamergewande ende mijns lieven heere tabberde dair brachten mit Coekecrude ende Camercrude want mijn gnedige vrouwe ende vreemde Francricxsche heere dair kome solden

Mei 1409

Op maandag 6 mei bevond Maria zich te Aanstoot waar op die dag ook Reinald, haar man, arriveerde. **Op dinsdag 7 mei gaat Maria op bedevaart van Aanstoot naar Renkum.** Ze zal de route over Mossel en Planken Wambuis hebben gevolgd. Ze heeft, met haar gezelschap, vermoedelijk een maaltijd genoten in Renkum.

Vermeldingen in de landsheerlijke rekeningen

0001-247 [1408-1409] fol_066v

Item des manendage na Cantate [6 mei 1409] Was mijn lieve genedige vrouwe ten Aenstoet Ende dair quam mijn genedige here des avonts Ende mijn genedige vrou die

reet des dijndage tot Redinchem ende quam des avonts weder te Aenstoet by mijnen genedigen heere ende duerden dair te samen thent des anderen dages Aldair verteert overmids overmids [Roe]ter uytgedain xlvii gulden xxvj groten behalve dat van Rosendael quam Ende mijn genedige vrouwe had verteert tot Redinchem overmids Henrijsken monich[us] uytgedain xvii gulden xlvij groten vz Simul lxx gulden xix groten Ende in provanden inden Aenstoet ii aem wijns iii vierdel vi malder haveren van Roetert Tot Redinchem i malder rogge ende 9 vierdel haveren

Juli 1418

Op maandag 4 juli reisde Maria van Grave naar Arnhem, een reis van een kleine 40 kilometer. Op de dag daarna, **dinsdag 5 juli, ging ze vanuit Arnhem op bedevaart naar Renkum**. Ze zal over Oosterbeek, Doorwerth en Heelsum zijn gereisd, een afstand van zo'n 15 kilometer.

De dag daarna moet ze Monnikhuizen hebben bezocht, dat op maar een paar kilometer afstand van het hof in Arnhem gelegen was.

Vermeldingen in de landsheerlijke rekeningen

0001-409 fol. 1v Item des manendage na onser vrouwen dach visitacio [4 juli 1418] quam mijn genedige vrouwe vanden Grave tot Arnhem Ende duerden aldair thent des donredage dair na Want sij tot Redinchem ende tot Monichusen hoer gebede dede dair yn bynnen gehadt iii malder rogge [Corenmeester van de Veluwe, 1417/1418] [0001-0252 fol. 125r] Item des dinxdage na onser vrouwen dach visitacio vuer mijn genedige vrouwe van Arnhem tot Redinchem hoir gebede Ende at des avonts tot Beertkens hus doe van enen groten gelage dat mijn genedige vrouwe doe galt voir den here van Egmonde / haefmeester / rentmeester / ende voel ridere ene knapen ende goide mannen tsamen xxxiiii gulden i lb

Maria van Gelre

